

Του Βαγγέλη Χαρίτου



Στην ξεχασμένη κι από τον Θεό βορειοδυτική Χίο, υπάρχει ένα σπάνιο μνημείο της βιομηχανικής μας κληρονομιάς και τόπος ιστορικής μνήμης: Τα μεταλλεία αντιμονίου Κεράμου. Η ιστορία τους ξεκινά το 1897, όταν η Γαλλική εταιρεία Societe Anonyme des Mines de Keramos (Ανώνυμη Εταιρεία Μεταλλείων Κεράμου) κατασκευάζει τα κτίρια (διοικητήριο, χημείο, μηχανουργείο, οικία μηχανικού κ.α) μέσα στο δάσος της Κεράμου και την οικία του διευθυντή, αποθήκες και σκάλα φόρτωσης στην παραλία των Αγιασμάτων. Τα μηχανήματα είχαν παραγγελθεί στο μηχανουργείο Δρίτσα στον Πειραιά, από τον Γάλλο μηχανικό Pelloux (Πελλού), που διατέλεσε και πρώτος διευθυντής τους.

Το εγχείρημα πέτυχε, και τα μεταλλεία λειτούργησαν μέχρι τα τέλη της δεκαετίας του 1910. Το 1940 δόθηκε άδεια επαναλειτουργίας του χώρου στην εταιρεία συμφερόντων Μποδοσάκη. Η λειτουργία των μεταλλείων πραγματοποιήθηκε το 1949, με χρήματα του σχεδίου Μάρσαλ. Η νέα προσπάθεια άντεξε ως το 1954. Δυστυχώς η επαναλειτουργία των μεταλλείων συνδέθηκε με θανάτους εργαζομένων εξαιτίας πνευμονολογικών νόσων λόγω κυρίως των ελλειπών μέτρων προστασίας στις στοές.

Το 1998, παρουσιάστηκε στο "Ομήρειο" Π.Κ.Δ.Χ η μελέτη αποκατάστασης του χώρου και του γειτονικού εγκαταλελειμμένου οικισμού Λαρδάτο που εκπόνησε το Πολιτιστικό και Τεχνολογικό Ίδρυμα της ΕΤΒΑ (ΠΤΙ ΕΤΒΑ)- σήμερα Πολιτιστικό Ίδρυμα Ομίλου Πειραιώς (Π.Ι.Ο.Π), με σκοπό την ίδρυση μουσείου με την ονομασία "Μουσείο Παραγωγής Αντιμονίου". Δυστυχώς η μελέτη αυτή δεν πραγματοποιήθηκε, κυρίως λόγω της απροθυμίας της Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Δήμου Αμανής και Ν.Α Χίου). Έτσι η Β.Δ Χίος έχασε την ευκαιρία να αποκτήσει έναν πόλο έλξης επισκεπτών, που θα συνέβαλλε στην συγκράτηση του τοπικού πληθυσμού και στην καλώς εννοούμενη ανάπτυξη. Αξίζει να σημειωθεί πως από τη Δημητσάνα, όταν ιδρύθηκε το μουσείο Υδροκίνησης το 1997, περνούσαν κατά μέσο όρο 1000 επισκέπτες ετησίως, ενώ μια πενταετία αργότερα έφτασαν τις 45.000.

Σήμερα γίνονται προσπάθειες για την ίδρυση μουσείου Μαστίχας στο Πυργί, που θα αποτελέσει χώρο ενδιαφέροντος για τους επισκέπτες της περιοχής. Υπάρχει όμως μια σημαντική διαφορά με την Κέραμο: Τα μηχανήματα της Ε.Μ.Χ δεν λειτούργησαν ποτέ στο

Πυργί μα στην πόλη της Χίου, ενώ στην Κέραμο ο χώρος είναι ο αυθεντικός. Δυστυχώς τα κτίρια των Μεταλλείων ρημάζουν. Η οικία του διευθυντή στα Αγιάσματα έχει καταστραφεί σχεδόν ολοκληρωτικά, όπως οι αποθήκες και η εξέδρα φόρτωσης. Επειδή δεν πρόκειται να υπάρξει ενδιαφέρον από τους αιρετούς και κυρίως από την κοινωνία της Χίου, ο ιστορικός αυτός χώρος θα περάσει σιωπηλά στο παρελθόν, όπως συμβαίνει με ένα μεγάλο μέρος της πολιτιστικής κληρονομιάς του νησιού μας